

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U STUDENOM 2023.

NOVINE U OBVEZNOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU OD 1. TRAVNJA 2023. GODINE

(7. dio)

(Nastavak iz prošlog broja)

Tako donesenim mjerama zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, a trebaju biti usklađene s osiguranim financijskim sredstvima, omogućit će se preciznije planiranje potrebnih medicinskih usluga u okviru zdravstvenog standarda iz obveznoga zdravstvenog osiguranja za osigurane osobe HZZO-a.

Time se očekuje racionalizacija troškova te bolja raspodjela raspoloživih sredstava za zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja i poboljšanje kvalitete usluga koje se u okviru prava na zdravstvenu zaštitu osiguravaju za osigurane osobe HZZO-a uz smanjenje listi čekanja na zdravstvenu zaštitu jer će se na taj način uz iste troškove moći osigurati veći opseg i kvaliteta zdravstvene zaštite i njezina bolja dostupnost i pravodobnost osiguranim osobama kada im je ona potrebna.

Naime, u skladu sa ZOZO-om, mjere zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja utvrđivale su se na temelju plana i programa mjeru zdravstvene zaštite koje donosi ministar nadležan za zdravstvo na prijedlog HZZO-a i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, uz prethodno pribavljenje mišljenje nadležnih komora, a sukladno osiguranim financijskim sredstvima

te raspoloživim zdravstvenim kapacitetima. ZOZO-om nije izričito bilo utvrđeno tko je ovlašten utvrditi mjere zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, odnosno donijeti provedbeni propis kojim će se te mjere propisati.

Također, važećim Planom i programom mjeru zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja utvrđen je program mjeru zdravstvene zaštite koji se osigurava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, no on obuhvaća zdravstvenu zaštitu za širi krug osoba, odnosno sve stanovnike Republike Hrvatske i širi opseg zdravstvene zaštite u odnosu na zdravstvenu zaštitu koja se može, kao pravo osigurati iz sredstava obveznoga zdravstvenog osiguranja i koja se osigurava samo za osigurane osobe HZZO-a.

Navedeni Plan i program mjeru donesen je još 2006. od strane tadašnjeg Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, sukladno tada važećem Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine“, br. 85/06. i 105/06.).

ZIDZOZO-om su jasnije utvrđena mjerila za određivanje mjeru zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja te se može očekivati da će se nakon utvrđivanja istih postići bolja dostupnost i pravodobnost zdravstvene zaštite osiguranim osobama

IZ SADRŽAJA:

- Novine u obveznom zdravstvenom osiguranju od 1. travnja 2023. godine (7. dio)
- Plan i program mjeru zdravstvene zaštite

kada im je ona potrebna, kao i smanjivanje listi čekanja za pojedine medicinske usluge, optimizacija te s tim u vezi bolja raspodjela raspoloživih sredstava za zdravstvenu zaštitu iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, a što bi u konačnici trebalo rezultirati poboljšanjem položaja osiguranih osoba u ostvarivanju prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja. Isto tako trebalo bi se osigurati povoljniji položaj i ugovornih subjekata HZZO-a kao pružatelja zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, vezano uz podmirenje obveza HZZO-a prema njima u zakonom propisanim rokovima, a sve u svrhu osiguranja prava na zdravstvenu zaštitu osiguranim osobama.

III. POVEĆANJE IZNOSA SUDJELOVANJA U TROŠKOVIMA ZDRAVSTVENE ZAŠTITE

Kao još jedna od mjera za uravnoteženje finansijskog poslovanja obveznoga zdravstvenog osiguranja i sustava zdravstva, ZIDZOZO-om se povećavaju iznosi sudjelovanja osiguranih osoba u troškovima zdravstvene zaštite za pojedine zdravstvene usluge.

Naime, osigurane osobe obvezne su sudjelovati u troškovima zdravstvene zaštite u visini od 20 % pune cijene zdravstvene zaštite, a koji iznos ne može biti manji od propisanih postotaka proračunske osnovice.

ZIDZOZO-om povećani su iznosi sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite i to za:

- specijalističko-konziliarnu zdravstvenu zaštitu, uključujući dnevnu bolnicu i kirurške zahvate u dnevnoj bolnici, osim ambulantne fizikalne medicine i rehabilitacije, uvećava se postotak proračunske osnovice s 0,75 % (3,31 eura) na 1 % (4,41 eura)
- specijalističku dijagnostiku koja nije na razini primarne zdravstvene zaštite uvećava se postotak proračunske osnovice s 1,5 % (6,62 eura) na 2 % (8,83 eura)
- ortopedska i druga pomagala utvrđena

osnovnom listom ortopedskih i drugih pomagala HZZO-a uvećava se postotak proračunske osnovice s 1,5 % (6,62 eura) na 2 % (8,83 eura)

➤ pecijalističko-konziliarnu zdravstvenu zaštitu u ambulantnoj fizikalnoj medicini i rehabilitaciji i za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju u kući uvećava se postotak proračunske osnovice s 0,75 % (3,31 eura) na 1 % (4,41 eura)

➤ oškove bolničke zdravstvene zaštite uvećava se postotak proračunske osnovice s 3,01 % (13,29 eura) na 4,01 % (17,70 eura)

➤ dentalna pomagala utvrđena osnovnom listom dentalnih pomagala za osobe od 18 do 65 godina starosti uvećava se postotak proračunske osnovice s 30,07 % (132,74 eura) na 40,09 % (176,97 eura)

➤ dentalna pomagala utvrđena osnovnom listom dentalnih pomagala za osobe starije od 65 godina uvećava se postotak proračunske osnovice s 15,03 % (66,35 eura) na 20,04 % (88,46 eura).

Ujedno je povećan i maksimalni iznos sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite koji je obvezna snositi osigurana osoba po jednom ispostavljenom računu za izvršenu zdravstvenu zaštitu sa 60,13 % proračunske osnovice (265,44 eura) na 120,26 % proračunske osnovice (530,88 eura).

Osigurana osoba obvezna je platiti sudjelovanje u troškovima zdravstvene zaštite osobno prilikom korištenja zdravstvene zaštite ili putem dopunskoga zdravstvenog osiguranja na koji se za navedeni rizik osigurala u skladu sa zakonom kojim se uređuje dobrovoljno zdravstveno osiguranje, a novčana sredstva ostvarena na ime sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite prihod su ugovornih pružatelja zdravstvene zaštite, osim sudjelovanja u visini 0,30 % (1,32 eura) proračunske osnovice za zdravstvenu zaštitu pruženu kod izabranog doktora u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i za izdavanje lijeka po receptu koji je prihod HZZO-a i koji iznos nije povećavan ZIDZOZO-om.

Odredbe ZIDZOZO-a, kojima se propisuje povećanje iznosa sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite, primjenjivat će se od 1. siječnja 2024. godine.

(Nastavak u idućem broju)

O POSLOVANJU HRVATSKOG ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO OSIGURANJE ZA I. - IX. 2022. GODINE (7. dio)

(Nastavak iz prošlog broja)

Temeljem prethodno iznesenog, iako je zabilježen značajan rast prihoda od doprinosa, zbog znatno manjeg iznosa prihoda od proračuna u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, ukupni prihodi HZZO-a ostvareni su u iznosu od 25.326.343.437 kuna ili 3,64 % više.

U ukupnim troškovima HZZO-a iskazani su zaprimljeni računi od 1. siječnja do 30. rujna 2022. godinu za izvršene zdravstvene usluge i naknade plaće zbog privremene nesposobnosti za rad, rodiljne naknade te ostale troškove temeljem Zakona o obveznom zdravstvenom

osiguranju i Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju. Tako je za ukupnu zdravstvenu zaštitu iskazano troškova u ukupnom iznosu od 20.613.966.553 kuna od čega se na dopunsko osiguranje odnosi 932.325.411 kuna. U troškovima zdravstvene zaštite obveznoga zdravstvenog osiguranja, najveći udio (40,63 %) čini bolnička zdravstvena zaštita s iznosom od 7.996.527.755 kuna i povećanjem od 7,55 % u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Međutim, potrebno je spomenuti da je bolnicama kroz mjesечne limite isplaćeno 526 mil. kuna više sredstava nego je iskazano u troškovima zbog toga što bolničke zdravstvene ustanove nisu sva dobivena sredstva opravdale izvršenim zdravstvenim uslugama. Za lijekove na recepte plaćeno je više 353 mil. kuna nego je iskazano u troškovima zbog plaćenih prenesenih obveza iz prethodne godine, a za dio cjepiva (Pfizer i Moderna) avansno je plaćeno preko 300 mil. kuna za koje će troškovi biti iskazani po zaprimanju računa. Sveukupno je za zdravstvenu zaštitu HZZO doznačio 1,5 mlrd kuna više nego je evidentirano u troškovima (sukladno Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu).

Slijedom prethodno iznesenog, ukupni rashodi HZZO-a izvršeni su u iznosu od 23.381.005.279 kuna ili 5,47 % više nego u istom razdoblju prethodne godine te je zbog već spomenutog ostvarenja ukupnih prihoda u iznosu od 25.326.343.437 kuna ostvaren višak prihoda u iznosu od 1.945.338.158 kuna od čega se na dopunsko zdravstveno osiguranje odnosi 196.156.862 kune.

Rast prosječnog broja zaposlenih u prvih devet mjeseci tekuće godine, uz pad prosječnog broja svih ostalih nositelja osiguranja, utjecao je na lagani rast ukupnog broja osiguranika te je evidentirano prosječno 4.153.860 osiguranih osoba što je 1.844 osoba više u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U strukturi ukupnih osiguranika, prosječan broj aktivnih

osiguranika nastavlja ubrzani rast te je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine 65.224 osoba više (ili 4,05 %) i evidentirano je ukupno 1.674.104 aktivnih osiguranika (1.608.880 u 2021.). Povećanje broja aktivnih osiguranika i smanjenje ostalih kategorija osiguranika je dobar trend, budući da time HZZO ostvaruje veće prihode od doprinosa i time financira zdravstvenu zaštitu svih kategorija osiguranika.

Ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad iznosi 4,20 (3,75 u 2021. godine) što je povećanje s obzirom na izuzetno velik broj oboljelih od bolesti COVID-19 u siječnju i veljači koji ulaze u prosjek cijelog razdoblja. Zbog toga u strukturi ukupne stope najveće povećanje bilježi stopa privremene nesposobnosti za rad na teret poslodavca i iznosi 2,22 ili 29,82 % više od stope iskazane u prethodnoj godini kada je iznosila 1,71. Stopa privremene nesposobnosti za rad na teret HZZO-a iznosi 1,98 (u istom razdoblju prethodne godine iznosila je 2,04) i bilježi smanjenje uglavnom zbog smanjenog broja izolacija. Prosječno dnevno izostaje 70.377 zaposlenika (60.181 u 2021.godini) od čega 37.230 na teret poslodavca, a 33.146 na teret HZZO-a.

Nakon kašnjenja u plaćanju obveza za lijekove na recepte početkom godine, povećanjem prihoda od proračuna u mjesecu lipnju (izmjene i dopune plana HZZO-a za 2022. godinu) i nastavkom dobrog ostvarenja prihoda od doprinosa smanjen je dio dospjelih obveza za lijekove na recepte koje su svedene u prihvatljive okvire. Tako su ukupne obveze HZZO-a na dan 30. rujna 2022. godine iskazane u visini od 4.264.842.639 kuna, uz napomenu da su tu sadržane i obveze za beskamatni zajam iz 2020. godine u iznosu od 1.060.431.243 kune. Dospjele obveze iznose 868.073.530 kuna, od čega se najveći dio odnosi na lijekove na recepte (411.962.495 kuna). U odnosu na 31. prosinca 2021. godine ukupne obveze su smanjene za 729.431.546 kuna, a dospjele obveze smanjene 260.373.657 kuna.

- O poslovanju HZZO-a za I.-IX. 2022. godine (7. dio)

- Prosječno dnevno izostaje 70.377 zaposlenika

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje - Direkcija

Margaretska 3, 10000 ZAGREB

www.hzzo.hr

Za nakladnika: ravnatelj Lucian Vukelić, dr. med. spec.

Urednice priloga: Veronika Laušin, dr. med. spec., zamjenica ravnatelja HZZO-a
Martina Furlan, dipl. iur. i Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

PRILOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE

Zagreb, studeni 2023., godina XVI., broj 10

Isplate jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovina radi ublažavanja posljedica rasta troškova života

U skladu s **Odlukom o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica rasta troškova života** Vlade RH od 14. rujna 2023., jednokratno novčano primanje (JNP) je 23. listopada 2023. isplaćeno za **637 738** korisnika mirovina ostvarenih u Republici Hrvatskoj u obveznom mirovinskom osiguranju s prebivalištem u RH, zatečenim u isplati za rujan 2023., kojima ukupno mjesечно mirovinsko primanje isplaćeno u RH za rujan 2023. u **brutoiznosu** ne iznosi više od 700 eura. Za ovu isplatu osigurano je 64.302.760,00 eura iz Državnog proračuna.

U skladu s **Odlukom o dopunama Odluke o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima mirovine radi ublažavanja posljedica rasta troškova života** Vlade RH od 25. svibnja 2023., dana 26. listopada 2023. JNP je isplaćen korisnicima mirovina ostvarenih **samo u državama s kojima Republika Hrvatska ima sklopljen međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju ili državama koje primjenjuju uredbe Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti**.

Navedeni korisnici bili su obvezni do 31. kolovoza 2023. HZMO-u dostaviti dokaz o isplaćenom netoiznosu inozemne mirovine za travanj 2023. i broj svojeg transakcijskog računa otvorenog u banci u RH.

U ovoj je isplati JNP dobio **5 041** korisnik mirovine, za što je osigurano **604.840,00 eura** iz Državnog proračuna.

U skladu s **Odlukom o isplati jednokratnog novčanog primanja korisnicima prava u sustavu socijalne skrbi, mirovinskom sustavu i sustavu skrbi o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata radi ublažavanja posljedica rasta troškova života** Vlade RH od 14. rujna 2023., točka 3., HZMO je zadužen za isplatu JNP-a navedenim korisnicima. Dana 31. listopada 2023. JNP je isplaćen korisnicima prava na doplatak za pomoć i njegu ostvarenih u mirovinskom sustavu prema propisima o mirovinskom i invalidskom osiguranju koji su važili do 31. prosinca 1998., koji su zatečeni u isplati za rujan 2023.

U ovoj isplati JNP je dobilo **3 597** korisnika u iznosu od 150 eura po korisniku, za što je osigurano **539.550,00 eura** iz Državnog proračuna.

Korisnicima koji su mirovinu ostvarili do 30. rujna 2023. i koji su zatečeni u isplati najkasnije na dan 15. studenoga 2023., kao i korisnicima s tzv. inozemnim elementom (*korisnici hrvatske mirovine kojima se isplaćuje i mirovina iz inozemstva, korisnici samo inozemne mirovine te korisnici hrvatske mirovine koji su navršili mirovinski staž u inozemstvu, a nisu ostvarili pravo na mirovinu u inozemstvu*) te korisnicima mirovine koji su zaposleni, odnosno obavljaju djelatnost na temelju koje postoji obveza osiguranja, JNP će se isplatiti u prosincu 2023. i o tome će biti pravodobno informirani. Podsjećamo da su korisnici s inozemnim elementom obvezni dostaviti putem *online* obrasca, odnosno poštom ili osobno HZMO-u do **30. studenoga 2023.** dokaz o iznosu inozemne mirovine za rujan 2023. ili izjavu da ne primaju inozemnu mirovinu, uz popunjenu *Tiskanicu za dostavu podataka o visini inozemne mirovine* dostupnu na web-stranici HZMO-a.

Predstavnici HZMO-a sudjelovali na Međunarodnim savjetodavnim danima i Razgovorima tijela za vezu

U sklopu međunarodne suradnje HZMO-a s inozemnim nositeljima mirovinskog osiguranja tijekom listopada 2023. organizirano je više susreta s ciljem razmjene iskustava i pravnog savjetovanja korisnika o ostvarivanju prava. U organizaciji Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (ZPIZ Slovenije) u Ljubljani su 12. listopada održani Međunarodni savjetodavni dani na kojima su predstavnici ZPIZ Slovenije, u suradnji s predstvincima HZMO-a, zainteresiranim strankama odgovarali na pravna pitanja i pružili informacije vezane za ostvarivanje prava iz hrvatskog i slovenskog sustava mirovinskoga osiguranja.

Nakon Ljubljane, 17. i 18. listopada Međunarodni savjetodavni dani održani su u Središnjoj službi u Zagrebu u organizaciji HZMO-a i Deutsche Rentenversicherung (DRV), nositelja mirovinskog osiguranja u Njemačkoj, na kojima su nositelji mirovinskog osiguranja pružili pravnu pomoć i informacije osiguranicima i korisnicima prava, raspravlјali o pojedinačnim predmetima koji se rješavaju primjenom uredbi Europske unije za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti i razmijenili požurnice.

Predstavnici HZMO-a sudjelovali su 26. i 27. listopada 2023. na Razgovorima tijela za vezu, koji su na poziv i u organizaciji Fonda na penziskoto i invalidskoto osigurovanje na Severna Makedonija održani u Skopju, a na kojima su razmijenjene informacije o promjenama u zakonodavstvu obiju država ugovornica s područja mirovinskog osiguranja i informacije o novosklopljenim međunarodnim ugovorima, kao i informacije o razmjeni podataka prema Sporazumu o elektroničkoj razmjeni podataka koji je sklopljen radi smanjenja administrativnih troškova, sprječavanja nepripadnih isplate i kontrole podataka.

Na poziv i u organizaciji HZMO-a u Zagrebu će se održati Međunarodni savjetodavni dani predstavnika hrvatskog i makedonskog mirovinskog osiguranja u prvom tromjesečju 2024. godine.

Navedeni načini komunikacije doprinose boljoj suradnji ustanova tijela za vezu i provedbenih ustanova te bržem i kvalitetnijem rješavanju predmeta osiguranika koji su obuhvaćeni međunarodnim ugovorima.

NAJAVA: HZMO na međunarodnim savjetodavnim danima s predstvincima mirovinskog osiguranja R Srbije

Na poziv Republičkog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, nositelja mirovinskog osiguranja R Srbije, predstavnici Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje sudjelovat će na Međunarodnim savjetodavnim danima 28. studenoga u Sremskoj Mitrovici i 29. studenoga u Beogradu. Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje poziva sve zainteresirane osiguranike koji su zaposleni ili su bili zaposleni u Hrvatskoj ili Srbiji da dođu na savjetodavne dane na kojima će savjetnicima iz područja mirovinskog osiguranja moći postavljati pitanja vezana uz ostvarivanje prava iz hrvatskog i srpskog sustava mirovinskog osiguranja te saznati informacije o trajanju postupka ostvarivanja prava, kao i o načinu i postupku isplate mirovine.

Termin za sudjelovanje potrebno je prethodno dogovoriti na broj (011) 2030 745.

Napominjemo da je na savjetovanje potrebno donijeti dokumentaciju o mirovinskom osiguranju i osobnu iskaznicu ili putovnicu.

KORISNICI MIROVINA - isplata u listopadu 2023.

Vrsta mirovine	Broj korisnika	Prosječne svote mirovina
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	500 486	477,87 EUR
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	51 402	612,25 EUR
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO-a	76 627	420,82 EUR
Prijevremena starosna mirovina	211 149	460,27 EUR
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	380	505,19 EUR
Invalidska mirovina	94 509	357,84 EUR
Obiteljska mirovina	196 210	376,81 EUR
UKUPNO - ZOMO	1 130 763	449,27 EUR
Korisnici koji su u 2023. godini prvi put ostvarili pravo na mirovinu - ZOMO		
Starosna mirovina	15 030	450,62 EUR
Starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika - čl. 35. ZOMO-a	3 882	583,17 EUR
Prijevremena starosna mirovina	3 781	469,54 EUR
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO-a	7	570,24 EUR
Invalidska mirovina	1 391	332,98 EUR
Obiteljska mirovina	5 157	374,71 EUR
UKUPNO	29 248	451,71 EUR
Prosječna starosna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	111 180	679,92 EUR
Prosječna ukupna ZOMO mirovina s mirovinskim stažem od 40 i više godina	221 599	620,15 EUR
Korisnici najniže mirovine kojima je mirovina određena prema ZOMO-u	306 944	316,77 EUR
Korisnici najviše mirovine prema Zakonu o najvišoj mirovini	1 696	1.297,68 EUR
Ukupan broj osiguranika		1 677 607
Ukupan broj korisnika mirovine		1 224 909
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika		1:1,37
Prosječna netoplaća u Republici Hrvatskoj za kolovoz 2023.		1.163 EUR
Prosječna starosna mirovina ZOMO korisnika koji su pravo na mirovinu ostvarili u 2023. godini		476,47 EUR
Korisnici mirovina - muškarci (46,12%)		564 952
Korisnici mirovina - žene (53,88%)		659 957
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		31 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO		72 godine
Prosječan mirovinski staž za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2023. godini - ZOMO		34 godine
Prosječna dob za korisnike starosne mirovine ostvarene u 2023. godini - ZOMO		64 godine

Uređuje i grafički priprema:

Ured za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb
e-mail: urednistvo@mirovinsko.hr
faks: 01/4595-168

INFOTELEFONI:
+385 1 45 95 011
+385 1 45 95 022
 (radnim danom od 8 do 16 sati)